

Lupta antiotomana sub
conducerea lui Vlad Tepes

Vlad Tepes

Vlad Țepeș Vlad Țepeș (n. noiembrie/decembrie 1431 - d. decembrie 1476), denumit și Vlad Drăculea (sau Dracula, de către străini), a domnit în Țara Românească în anii 1448, 1455-1462 și 1476.

În perioada care a urmat după moartea lui Mircea cel Bătrân la tronul Tarii Românești în anii 1418-1456 s-au schimbat la tron 9 domni, care au totalizat 18 domnii. De luptele politice interne au profitat otomanii, care tot mai des urcau pe tron persoane favorabile lor. Ajuns la domnie în august 1456 (după ce ocupase tronul pe un termen scurt în 1448), Vlad Tepes (1456-1462, 1476) și-a pus sarcina de a pregăti țara pentru lupta decisivă cu turcii, în acest scop el a luat măsuri pentru întărirea autorității domniei și suprimarea luptelor dintre fractunile boieresti. De politica lui internă autoritară, promovată cu o severitate extremă față de toți cei ce încălcau legea, ține și porecla "Tepes", deoarece mijlocul principal de tortură și execuție pe care îl folosea era teapa. Măsuri severe au fost luate de domn nu numai în privința boierilor, ci și a negustorilor sași, care nu respectau vamile impuse de domn la intrarea și ieșirea marfurilor lor din țară. Negustorii sași susțin financiar pe doi pretendenți la tronul Tarii Românești (în 1457 și 1460), și ca urmare sunt pedepsiți printr-o expediție a domnitorului împotriva lor. În 1462 ei ticluiesc o scrisoare din care rezultă că Vlad s-ar fi înțeles cu trucia împotriva regelui maghiar Matei Corvin (Mateas Corvinus). În baza acestei scrisori Matei Corvin l-a întemnițat pe domnitor în Transilvania, apoi în Ungaria, în anii 1462-1474. Negustorii sași și curtea regelui ungar au mai difuzat o istorie a lui Vlad Tepes, în care îl prezintă pe domn drept o intruchipare a diavolului. Povestea s-a răspândit în Europa Occidentală și Rusia. Astfel Vlad Tepes a ajuns "Dracula". În Rusia povestea a servit ca model de inspirație autocratiei țariste, care atunci se afirma. Preluată odată cu apariția romanului lui Bram Stoker (1897), povestea "Contelui Dracula" a umbrit omul real, înlocuindu-l și astăzi cu cel imaginar. Revenind la omul real Vlad Tepes, vom menționa că el a ales momentul potrivit pentru a se opune otomanilor. În 1459 Papa Pius al II-lea lansează un apel la o cruciadă antiotomană. Inițiativa papală a avut drept rezultat o răscoală a grecilor în Peloponez, reprimată de turci. Dar ea a servit drept îndemn pentru Uzun Hasan, hanul turcmen al uniunii tribale Akkoyunlu, la acțiuni împotriva sultanului, în Europa Vlad Tepes începe acțiunea în înțelegere cu Matei Corvin, regele Ungariei (fiul lui Iancu de Hunedoara). Refuzând să plătească tribut Porții, în iarna anului 1461-1462, în timpul când sultanul întreprindea o campanie împotriva lui Uzun Hasan, Vlad Tepes cucerește cetatea Gurgiului, apoi trece Dunărea, unde ataca un șir de alte cetăți (Darstor, Turtucaia, Rusciuc). Campania din sudul Dunării era însoțită de represii atât împotriva militarilor turci, cât și a populației civile. Acțiunea domnului muntean a declanșat reacția sultanului. În aprilie 1462 Mehmed al II-lea în fruntea unei armate uriașe (circa 100.000 oameni) începe o mare campanie împotriva Tarii Românești. Tepes cheamă "oastea mare" a țării, adunând circa 30.000 de ostași. Campania a decurs în trei etape. La prima etapă domnul muntean încerca să rețină pe otomani la Dunăre, aduce turcilor anumite pierderi (la Braila), dar nu reușește să-i oprească. Urmează o a doua etapă, când sultanul înaintează spre Târgoviște. Tepes pustiște teritoriul pe unde trec turcii și îi hartuiește neconținut, în cursul uneia din aceste acțiuni domnul ataca noaptea tabăra otomană în speranța de a-l prinde pe sultan, operație care s-a bucurat de un larg ecou în țările Europene, înaintând până la Târgoviște, pe care o găsește pustie, sultanul, sleit de puteri, începe retragerea. La aceasta, a treia etapă a campaniei, trucia se retrag în panică, prin Dobrogea, fiind hartuiți de ostășii munteni. Țara Românească a scăpat de a fi transformată în pasăla. Dar atunci când pericolul a trecut, boierii care îl susținuse pe domn la grea încercare pentru țară, acum l-au parasit, fiind nemulțumiți de conducerea lui autoritară. Ei îl sprijină pe fratele acestuia la tron, Radu cel Frumos. Tepes se retrage în Transilvania, dar Matei Corvin, în baza scrisorilor plătite de negustorii sași (menționate mai sus), îl închide la Buda. Numai peste 13 ani el va reveni la tron, în 1476, adus de Ștefan cel Mare și de regele Ungariei, care voiau un domn fidel luptei antiotomane în Țara Românească. Dar în urma unui complot al boierilor, ajutați de turci, Vlad Tepes este ucis într-o luptă în împrejurări rămase necunoscute (decembrie 1476 - ianuarie 1477). Vlad Tepes a rămas în istoria românilor drept un luptător ferm pentru independența Tarii Românești. Acestui mare scop el a subordonat programul său intern de consolidare a puterii domnești și cel extern - de organizare a rezistenței împotriva expansiunii otomane, prin utilizarea cu înțelepciune a forțelor modeste de care dispunea.

Conflictul cu Imperiul Otoman

În 1459 Țepeș refuză să mai plătească tribut turcilor (10.000 galbeni anual). Se pare că această răzvrătire s-a datorat existenței unui proiect de cruciadă împotriva otomanilor, cruciadă susținută de Papă și în care regele Ungariei, Matei Corvin, ar fi urmat să joace rolul principal (acesta chiar primește de la Papă suma de 40.000 galbeni, suficientă pentru a echipa 12.000 de oameni și 10 nave de război). În acest context politic, Vlad Țepeș încheie o alianță cu Matei Corvin, probabil la începutul lui 1460, pe care otomanii ar fi vrut să o împiedice. Mai mult, aceștia vor încerca prin intermediul lui Hamza pașa, beiu de Nicopole, și al diacului sultanului, Catavolinos, să-l prindă pe Vlad prin vicleșug, fără succes însă. Odată dejucate planurile otomanilor și pedepsiți cei doi (au fost trași în țeapă împreună cu toți soldații turci care-i însoțeau), Vlad Țepeș organizează o campanie surpriză la sud de Dunăre în iarna 1461-1462. O întinsă regiune, de la Oblucița la Novoe Selo și de la vărsarea Dunării în Marea Neagră până la Rahova, a fost devastată. Mai mult, cetatea Nicopole fiind ocupată prin vicleșug, peste 20.000 de turci au pierit sub armele valahilor, numărul celor uciși fiind indicat de însuși Vlad Țepeș într-o scrisoare adresată lui Matei Corvin. Tot în această scrisoare, expediată din Giurgiu la 11 februarie 1462, Vlad îi solicita în mod insistent sprijin regelui ungar. Deși l-a asigurat la 4 martie 1462 că îi va veni în ajutor, Matei Corvin a părăsit Buda abia la sfârșitul lui august, când campania otomană era deja încheiată. În ceea ce-l privește pe Mahomed al II-lea, acesta, surprins de sfidarea lui Țepeș, îi va pregăti un răspuns pe măsură. În primăvara lui 1462, sultanul, în fruntea unei armate uriașe, cca 100-120.000 de oameni (a doua ca mărime după aceea care cucerise Constantinopolul) plus 175 de nave de război al căror scop era acela de a cuceri Chilia, se va îndrepta spre Dunăre. Efectivele domnului valah nu depășeau, după estimările cele mai generoase, 30.000 de oșteni. Deși Vlad încearcă să-i oprească pe turci la Dunăre, în dreptul cetății Turnu, aceștia, la adăpostul nopții, reușesc să treacă fluviul îndreptându-se direct spre Târgoviște (4 iunie 1462). În aceste condiții Țepeș va aplica tactica hărțuirii: pustiirea pământului - mai ales drumul spre Târgoviște -, otrăvirea fântânilor, atacarea detașamentelor turcești plecate după hrană. În această atmosferă apăsătoare în care oștile turcești, flămânde și înfricoșate, înaintau prin țara pustiită, a avut loc marea lovitură a lui Vlad Țepeș, atacul de noapte din 16-17 iunie 1462, menit să demoralizeze și mai mult oastea otomană, atac despre care pomenesc toate izvoarele relative la campania din 1462. Ținta atacului a fost însuși sultanul, însă acesta a scăpat, cortul său fiind confundat cu al unui vizir. Totuși efectul psihologic al atacului a fost important. Mulți turci au fost uciși, iar sultanul, conform relatărilor, "a părăsit în ascuns tabăra în chip rușinos"; văzând "marea pierdere suferită de ai săi" a dat ordin de retragere. În apropierea Târgoviștei îl aștepta un spectacol care a băgat groaza în oștile sale: o pădure de țepi în care atârnuau o mulțime de turci uciși în înaintea sau în timpul bătăliei; în fața acestei priveliști turcii "s-au înspăimântat foarte tare", iar sultanul a recunoscut că "nu poate să ia țara unui bărbat care face lucruri așa de mari" și care "ar fi vrednic de mai mult". Cu excepția cronicilor turcești, toate celelalte izvoare mărturisesc înfrângerea sultanului, care a fost silit "să se întoarcă în fugă spre Dunăre cu mari pierderi printre ai săi și cu rușinea de a fi dat dosul". Oastea turcă s-a îndreptat spre Dunăre, așa de repede încât la 11 iulie 1462 sultanul ajunsese la Adrianopol. Conform cronicarului bizantin Chalcocondil, sultanul l-a lăsat la plecare, la Târgoviște, ca domn pe fratele lui Țepeș, Radu cel Frumos, în ideea ca acesta să atragă de partea sa pe toți cei ce i se împotriveau lui Țepeș. Pașa de Nicopole urma să asigure sprijin armat lui Radu. Perioada care a urmat a fost foarte tulburătoare pentru istoria Țării Românești, cei doi frați căutând fiecare să-și întărească forțele pentru a-și elimina adversarul. Spre deosebire de Vlad Țepeș care dorea continuarea luptei antiotomane, Radu cel Frumos oferea boierilor pacea și prietenia cu sultanul. Aceștia trec până la urmă de partea lui. În aceste condiții, părăsit de cea mai mare parte a boierilor, dar având încă o oaste destul de numeroasă cu care se pare că în jurul datei de 8 septembrie ar fi dobândit chiar o ultimă victorie asupra adversarilor săi, în octombrie 1462 Țepeș trece în Transilvania pentru a se întâlni cu aliatul său Matei Corvin. Cum acesta nu venise nici pregătit, nici prea hotărât de luptă, a decis destul de repede să-și schimbe planul inițial, recunoscând situația existentă în Țara Românească și renunțând să-l sprijine pe Țepeș. Mai mult, la decizia regelui ar fi contribuit și o presupusă scrisoare a lui Vlad către sultan în care domnul muntean ar fi cerut iertare și, mai mult decât atât, s-ar fi obligat să-l ajute împotriva oștilor maghiare. Drept urmare, în noiembrie 1462 Vlad Țepeș, în loc să primească ajutorul aliatului său, este arestat sub acuzația de trădare și încarcerat la Vișegrad vreme de 12 ani. După Vișegrad, e silit să locuiască aproape 2 ani la Buda, cu domiciliu forțat. Va fi eliberat în 1475, la cererea lui Ștefan cel Mare, domnul Moldovei, în contextul presiunilor turcești tot mai mari asupra teritoriilor de la nord de Dunăre.

Familia. Considerații generale

S-a născut în cetatea Sighișoara din Transilvania, ca fiu al lui Vlad al II-lea Dracul și al unei nobile transilvănene. A fost căsătorit de trei ori: întâi cu o nobilă din Transilvania - Cnaejna Bathory a Transilvaniei, apoi cu Jusztina Szilagyî a Moldovei și apoi cu Ilona Nelipic a Valahiei, verisoară a lui Matei Corvin. A avut cinci copii, patru băieți și o fată: Radu și Vlad din prima căsătorie, Mihail și Mihnea I cel Rău din a doua, și Zaleska din a treia căsătorie. În timpul domniei sale, Țara Românească și-a obținut temporar independența față de Imperiul Otoman. Vlad Țepeș a devenit vestit prin severitate și pentru că obișnuia să își tragă inamicii în țeapă. Datorită conflictelor cu negustorii brașoveni, aceștia l-au caracterizat, propagandistic, ca pe un principe cu metode de o cruzime demonică. În 1453, resturile Imperiului Bizantin sunt cucerite de otomani, care obțineau astfel controlul asupra Constantinopolului (actualul Istanbul) și amenințau Europa. Imperiul Otoman ajunge să stăpânească mare parte din Balcani (teritoriile statelor actuale Serbia, parțial Ungaria, parțial România, Bulgaria, Albania și Grecia), extinderea spre occident oprindu-se la porțile Vienei, al cărei asediu eșuează. În acest context istoric, Vlad Țepeș a luptat pentru a-și apăra domnia și țara, folosind împotriva inamicilor metodele de disuasiune specifice epocii, din care făceau parte și execuțiile și supliciile cu caracter exemplar și de intimidare.

Originea supranumelui „Drăculea“ și a poreclei „Țepeș“

Tatăl său, Vlad al II-lea Dracul, fusese primit în Ordinul Dragonului. Ordinul - care poate fi comparat cu cel al Cavalerilor de Malta sau cu cel al Cavalerilor Teutoni - era o societate militaro-religioasă, ale cărei baze fuseseră puse în 1387 de Sigismund de Luxemburg, rege al Ungariei (mai târziu împărat al Sfântului Imperiu Roman) și de cea de-a doua soție a sa, Barbara Cillei. Simbolul Ordinului era un dragon, iar scopul era apărarea creștinismului și cruciada contra turcilor otomani. Datorită apartenenței sale la Ordinul Dragonului, tatăl lui Vlad Țepeș era supranumit Dracul. La rândul său, Vlad va fi înnobilitat în numărul membrilor Ordinului Dragonului în 1431 la Nürnberg de către Sigismund de Luxemburg. La scurt timp însă, în 1436, numele lui va fi șters de pe lista cavalerilor deoarece în anul 1432, la numai un an de la înnobilitare, contrar statutului creștin al Ordinului care avea ca scop protejarea creștinătății de păgâni, în speță de amenințarea otomană, Vlad al II-lea Dracul i-a condus personal pe turcii care au asediat și incendiat Cetatea Severinului, fiind uciși toți cavalerii teutoni din cetate, care luptau împotriva pericolului otoman. Tot în 1432 în fruntea aceluiași turci, folosindu-se prin viclenie de titlul de cavaler al Ordinului, Vlad al II-lea Dracul ordonă deschiderea porților Cetății Caransebeșului care, ascultând porunca, va fi incendiată și jefuită de aceiași turci conduși de Vlad al II-lea Dracul, jaf și pustiire care se va întinde în întregul sud al Transilvaniei, turcii retrăgându-se cu prăzi și robi nenumărați la sud de Dunăre. Porecla Țepeș i s-a atribuit de pe urma execuțiilor frecvente prin tragere în țeapă pe care le ordona. Chiar turcii îl denumeau Kazıklı Bey, (Printul Țepeș). Acest nume a fost menționat pentru prima oară într-o cronică valahă din 1550 și s-a păstrat în istoria românilor.

Domn al Țării Românești

Începutul domniei În iarna anului 1436, Vlad al II-lea Dracul a devenit domn al Țării Românești și s-a stabilit la Curtea domnească din Târgoviște. Vlad Drăculea și-a urmat tatăl și a trăit acolo șase ani. În 1442, din motive politice, el și fratele său mai tânăr, Radu cel Frumos, au fost ceruți ca ostatici de către sultanul Murad al II-lea; Vlad al III-lea a fost ostatic până în 1448, iar fratele său până în 1462. Această perioadă de captivitate a jucat un rol important în formarea și ascensiunea la putere a lui Vlad. Turcii l-au eliberat, în 1447, după moartea tatălui său - asasinat la comanda lui Vladislav al II-lea, rival la tronul Țării Românești. Tot atunci, Vlad a aflat și de moartea fratelui său mai mare, Mircea, torturat și îngropat de viu de boierii din Târgoviște. La vârsta de 17 ani, susținut de un corp de cavalerie turcească și de un contingent de trupe împrumutate lui de pașa Mustafa Hassan, Vlad Drăculea a luat pentru prima dată domnia Valahiei. Dar, două luni mai târziu, a fost înfrânt de Vladislav al II-lea, care și-a recăpătat tronul. Pentru a-și asigura a doua și cea mai lungă domnie, Vlad al III-lea a trebuit să aștepte până în 20 august 1456, când a reușit să-și ucidă dușmanul de moarte. Primul act important de răzbunare a fost îndreptat împotriva boierilor din Târgoviște, vinovați de moartea tatălui și a fratelui său. În duminica de Paști a anului 1459, el a arestat toate familiile de boieri care participaseră la petrecerea princiară. Cei mai bătrâni au fost trași în țeapă, iar ceilalți au fost forțați să străbată pe jos drumul de o sută de kilometri din capitală până la Poenari, unde au fost puși să construiască o fortăreață pe ruinele unui avanpost vechi cu vedere la râul Argeș. Vlad Țepeș a ajuns curând faimos din cauza metodelor sale brutale de pedepsire. Conform detractorilor sași din Transilvania, el ordona deseori ca osândiții să fie jupuiți de piele, fierți, decapitați, orbiți, strangulați, spânzurați, arși, fripți, ciopârțiți, bătuți în cuie, îngropați de vii etc. De asemenea, puneă să li se taie victimelor nasul, urechile, organel e genitale și limba. Însă supliciul favorit era trasul în țeapă, de la care provine porecla Țepeș, cel care trage în țeapă . Această formă de execuție a folosit-o în anii 1457, 1459 și 1460 contra negustorilor transilvăneni care nu respectaseră legile sale comerciale. Incursiunile pe care le făcea împotriva sașilor din Transilvania erau în același timp și acte de protecționism menite să promoveze activitățile comerciale din Țara Românească. În plus, în acea perioadă era ceva obișnuit ca претенdenții la tronul Țării Românești să găsească sprijin în Transilvania, unde așteptau momentul potrivit pentru a acționa.

Ultima domnie, sfârșitul vieții și locul mormântului

Conform legendei, atunci a fost momentul în care soția lui Vlad, pentru a scăpa de temnița turcească, s-a sinucis aruncându-se de pe o creastă înaltă - o scenă exploatată de Francis Ford Coppola în filmul Bram Stoker's Dracula. Vlad a reușit să scape asediului fortăreței sale, folosind un pasaj secret prin munte. Ajutat de câțiva țărani din satul Ar efu, a reușit să ajungă în Transilvania, unde s-a întâlnit cu regele Ungariei, Matei Corvin. Însă, Matei l-a arestat și l-a întemnițat în capitala Ungariei, Visegrad. Motivul arestului poate fi discutat, pentru că după unii istorici faptul că a fost direct dus la Budapesta este pus pe seama necesității lui Vlad de a fi protejat de sașii care voiau să îl omoare. Vlad a fost recunoscut ca prinț al Valahiei pentru a treia oară în 1475, însă s-a bucurat de o perioadă foarte scurtă de domnie. A fost asasinat la sfârșitul lunii decembrie 1476. Corpul său a fost decapitat și capul trimis sultanului, care l-a așezat într-o țeapă, ca dovadă a triumfului asupra lui Vlad Țepeș. S-a emis ipoteza că „Drăculea” ar fi fost îngropat la Mănăstirea Snagov, pe o insulă din apropierea Bucureștilor. Examinările recente au arătat că „mormântul” lui Țepeș de la mănăstire conține doar câteva oase de cal datate din neolitic și nu rămășițele adevărate ale domnului valah. După opinia reputatului istoric Constantin Rezachevici, mormântul acestuia ar fi pe locația mănăstirii Comana, ctitoria voievodului